

སྒོ་མཐུན་ཐའེ་ལེས་ཡ་ཉིས་དང་དམོའི་བར་གྱི་
མི་མཐུན་བའི་སྒོར་ཡང་བསྐྱར་བ་འགྲང་བ།

སྒོ་མ་ཐུན་ཐའེ་ལི་ས་ཡ་ཏི་ས་དང་དམོ་འི་བར་གྱི་
མི་མ་ཐུན་པའི་སྒོར་ཡང་བསྐྱར་བ་ཤད་པ།

—མེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་དང་སྐབས་གལ་

ཆེ་བའི་གནད་དོན་ལགའ་ཞིག་གི་སྐོར།

དར་ཆ་དམར་པོ་འི་དུས་དེབ་ཚོན་སྒྲིག་ཁང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་ལེ་ཅིན་དུ་བསྐྱུན་པ།

ལྷོ་ལོ་ 1963 ལ།

དེ་ལ་འདི་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གི་ 1963 ལོའི་ཟླ་བ་ ..
3 པའི་པར་གཞི་ 1 ལོའི་པར་ཐོངས་ 1 ལོའི་ཀུ་ཡིག་གཞིར་
བརྒྱུད་སྟེ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོན་བ་ཡིན།

本書根据人民出版社1963年3月第1版第1次印刷版本翻譯出版。

སློབ་མཁུན་གྲུ་ལོ་ལྷན་ཡ་ཉིས་དང་ང་ཚོ་འི་བར་གྱི་མི་

མཁུན་པའི་སློབ་ཡང་བསྐྱུར་བཤད་པ།

—མེ་ཉིན་འིང་ལུགས་ཀྱི་དེང་སྐབས་གལ་ཆེ་བའི་

གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་སློབ།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུར་ཏེ་བསྐྱུན་པ།

1963 ལོའི་ཟླ་བ་ 3 པར་པེ་ཅིན་དུ་ཐོག་མར་

བཙོན་པ་དང་པར་ཐངས་དང་པོ་བཤམ་པ།

དཔེ་རིན་སློབ་རྒྱུ་ 3 གླེང་ 71

དཀར་ཆག

དང་པོ།	སྒྲིང་གཞི།.....	1
གཉིས་པ།	ད་རིམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གྲུང་ཁུན་དང་མི་བར་ཚུད་ པ་ཚེན་པོ་དེའི་རང་བཞིན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟོན།	5
གསུམ་པ།	དེང་སྐབས་གྱི་འཛམ་སྐྱིང་ཕོག་གི་འགལ་བའི་སྟོན།...	15
	ལོ་མཚུན་ཐའོ་ལོས་ཡ་ཉིས་ཀྱི་ལོ་དོན་གསར་པ།	15
	རང་ཉིད་གྲུང་ཡིད་ཆེས་དཀར་བའི་འཛིག་རྟེན་བཙུག་བསྐྱུར་གྱི་ལས་.....	
	རྒྱན་པོ་ཞིག	21
	འཛམ་སྐྱིང་ཕོག་གི་འགལ་བར་ལྷ་ཚུལ་འཛིན་སྤངས་ཅུ་པ་ནས་མི་འདྲ་བ་ གཉིས།.....	26
	དམལ་ཚེན་གཉིས་པའི་རྗེས་ཀྱི་འཛམ་སྐྱིང་གི་འགལ་བའི་ལྷ་གནས།.....	33
	འཛམ་སྐྱིང་ཕོག་གི་འགལ་བའི་ལྷ་གནས་ད་ལྟ་འགྲུབ་ལྗོད་གྲུང་ཡོད་དམ།	44
	འཛམ་སྐྱིང་ཕོག་གི་འགྲོད་མེད་པ་དང་གཉེན་གཤིས་ལའག་མི་རྟེན་གས་ ཡོངས་རྒྱུ་མཉམ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དགོས།	52
	རྒྱལ་ཚོགས་མདོར་བསྐྱེད་ཁ་ལས།	68
བཞི་པ།	དམལ་འབྲུག་དང་ཞི་བདེའི་སྟོན།	74
	གནད་དོན་ཅི་རང་སྤང་གི་ལོས་ཚོད་ལ་རབ་ལས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷོ་ཚོགས་ གྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་རང་ལ་རབ་ལས་པ་ཡིན།	74
	“དམལ་འབྲུག་གི་སྲིད་རྒྱུ་གྱི་ཕྱིར་སྤངས་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱུན་མཐུད་པ་ཞིག་	

ཡིན་པའི་ "ཙུ་པའི་རིགས་པ་དེ་དུས་ལས་ལོ་ལ་ཟེན་པ་དེད་དམ། ... 80

མོ་རྒྱས་དང་ད་ལྟའི་དོན་དངོས་ཀྱི་མོག་ནས་དང་དེས་ག་དེ་གིས་ཀྱང་ཞེ་
 བ། 88

མོ་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་སྐྱོ་བ་ཡིན་ནམ། མཚན་ཆ་གཙོ་བོར་སྐྱོ་བ་ཡིན། 95

མོད་རྒྱུངས་ལ་མཚན་ཅན། 108

དམག་འབྲུག་དང་ཞི་བདེའི་གནད་དོན་གྱི་ཀྱང་ཚོ་གྱང་ཁྲན་དང་མིའི་
 ཙུ་པའི་བརྗོད་ཚུལ། 111

ལྷ་པ།   ལྷལ་ཁབ་དང་གསར་བརྗེའི་སྐོར། 123

མོ་མ་ལྷན་པའོ་ལོས་ལ་ཉིས་ཀྱི་ "སྐྱིལ་གཞི་བཙས་བསྐྱུར་སྐྱོ་བ" ཞེས་པ་
 དེར་ "བྱས་རྗེས་དགེ་མཚན་ལྡན་པ་" ལ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ། 123

ལེ་ཉིན་རིང་ལྷགས་དང་བསྐྱུར་ཅན་ཞིག་བྱས་པ། 130

ངོ་མཚར་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་ཙུ་སྐྱིལ་སྐྱིལ་གྱི་ 142

དེང་རབས་ཀྱི་ "དབྱིས་དུའེ་ཚོས་ཚོགས་པ་དབྱིངས་ཡོད་མཁན།" 152

ལྷལ་ཁབ་སྐྱོར་སྐྱིལ་མ་ཙུ་དེ་ "སྐྱོར་སྐྱིལ་མ་ཙུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་ངོ་
 ཚོལ་བྱེད་ཡས་ཀྱི་ལག་ཆ་རྣམས་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཞིག" དུ་ .....
 འགྱུར་བྱུང་བམ། 164

ལྷལ་ཁབ་ཆེན་ལེ་ཉིན་གྱི་བསྐྱུར་བྱེད་སེམས་ལ་ཞོག་དགོས། 182

བྱུག་པ།   འཕྲུག་རྒྱས་སྐོག་དགྲ་བོར་མཚོང་རྒྱུང་དང་། འཕྲུག་རྒྱལ་
 སྐོག་དགྲ་བོར་མཚོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར། 194

མོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་བསྐྱུར་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ། 194

གསར་བརྗེའི་སྐྱིལ་སྐྱིལ་ཁབ་དང་ལྷགས་བཙས་སྐྱིལ་སྐྱིལ་ཁབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 འབྱེད་མཚན་མས། 199

དང་པོ།   སྲིད་གཞི།

དབྱིས་ཀྱང་གི་འཕུས་མིའི་ཚོགས་ཚེན་ཐེངས་བཅུ་པའི་ཚོགས་ཚོལ་མཐུན་ཐོལ་ལྷོ་ལ་
 ཡ་ཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མོ་ཀྱང་ཁྲན་དང་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་རྒྱུན་འདོགས་དང་མངོན་གསལ་གྱི་
 ཚོད་སྲོང་བྱས་པ་རེད།   ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་སྲོལ་མཐུན་ཐོལ་ལྷོ་ལ་ཉིས་དང་དབྱིས་
 ཀྱང་གི་སྲོལ་མཐུན་གཞན་དག་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཀྱང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 འགུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚུ་རོན་གྱི་གནད་རོན་གལ་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་མང་
 ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚུ་བར་གྱུར་པའི་ཚུ་བའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གཏམ་ཀྱི་
 སྲིད་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྲིད་ཡོད།   གཏམ་སྲིད་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་དེ་དག་གི་ཐད་
 ལ་ཚོགས་མཐུན་པར་གསུམ་པ་དུ་ང་ཚོས་བསམ་འཆར་མི་མཐུན་པ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད།   ཡིན་
 ན་ཡང་དེ་སྲོང་ཚོས་སྲོལ་མཐུན་ཐོལ་ལྷོ་ལ་ཉིས་སོགས་དང་མངོན་གསལ་གྱི་ཚོད་པ་བྱས་
 མེད་ལ་བྱེད་ཚིས་ཀྱང་བྱས་མེད།   ང་ཚོས་སྲུང་ནས་བཟུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཀྱང་ཁྲན་རིང་ལུགས་
 ལས་འགུལ་གྱི་མཐུན་སྲིད་ལ་ལུགས་སྲོལ་བྱེད་རྒྱུའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད།   ང་ཚོས་
 སྲུང་ནས་བཟུང་མོ་སི་ཁོའི་བསྐྱབས་གཏམ་དང་མོ་སི་ཁོའི་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏམ་
 འབེབས་བྱས་པའི་རང་བཅོན་དང་།   འདྲ་མཉམ།   ལྷོས་མོལ་གྱིས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་
 ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཚུ་རོན་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྲུན་ལྷའི་དང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐམས་གཅོད་བྱེད་
 རྒྱུའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད།   ང་ཚོས་སྲུང་ནས་བཟུང་སྲུན་ལྷའི་དང་བར་ལ་བྱུང་བའི་

མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནང་ཁྲུལ་དུ་གྲོས་ཚོལ་ཤེད་རྒྱུ་ལི་ཐབས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུག་གཅོད་...
 ཤེད་རྒྱུ་དང་། རྒྱུགས་གཉིས་དང་རྒྱུགས་མང་པོའི་གྲོས་ཚོལ་ལམ། རྒྱུན་ཁྲིའི་དང་གི་
 གྲོས་ཚོགས་འཚོགས་པའི་ཐབས་ཤིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུག་གཅོད་ཤེད་རྒྱུ་ལི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་
 ལྷི་ཡོད། རྒྱུན་ནས་བརྒྱུད་དང་ཚོའི་བསམ་པར། དང་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱུན་ཁྲིའི་དང་
 གཞན་གང་ཞིག་ལའང་མངོན་གསལ་དང་རྒྱུགས་དེ་བའི་རྒྱུན་འཇུགས་ཤེད་མི་རུང་ཞིང་།
 རྒྱུན་ཁྲིའི་དང་གཞན་གང་ཞིག་ལའང་སྐྱེ་འབྲེལ་དང་རྒྱུན་འདོགས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཤེད་མི་
 རུང་རྩམ་གྱི་ཡོད། དང་ཚོས་སྐྱོ་བརྟན་འགྲུར་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཐུན་སྦྲིལ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་
 འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད། དང་ཚོའི་སྐོ་ལྷུལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ནི་སྐོ་མཐུན་
 ཐའོ་ལིས་ལ་ཉིས་མོགས་ཀྱིས་ད་དེས་དང་གི་དང་གི་འབྲུས་མའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཀྱང་ཁོ་
 ཀྱང་ཁྲུང་དང་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་རྒྱུན་འདོགས་ཀྱས་པ་དེ་དེད། རྒྱུ་ཚོས་ཐུབ་ཀྱང་
 ཚོར་མངོན་གསལ་གྱི་ཚུད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དང་ཚོར་ཤེད་ཐབས་ག་དེ་ཡོད་
 པ་དེད། དང་ཚོས་རྒྱུར་ཁྱུར་ཁ་རོག་བསྐྱེད་ན་འགྲིག་གམ། “དཔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 བརྒྱུ་ཚོགས་སར་མི་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷུ་མར་སྐྱེད་མི་ཚོགས་པར་སྤོད་དཀོས་སམ” ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་ཤེད་མི་རུང་། དེ་ལྟར་ཤེད་མི་རུང་། དེ་ལྟར་གཏན་ནས་ཤེད་མི་རུང་།
 དང་ཚོས་དེས་པར་དུ་ལན་རྒྱུག་དཀོས། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཚོས་དང་ཚོར་ཐབས་
 གཞན་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་བརྒྱུན་སྤྲེལ་དང་ཚོས་མངོན་གསལ་དུ་རྒྱུ་ཚོར་ལན་མི་རྒྱུག་
 དང་རྒྱུག་དེད། དེར་བརྟེན་ 1962 ལོའི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 31 ཉིན་དང་ཚོའི་«མི་དམངས་
 ཉིན་དེའི་ཚོགས་པར་» ཐོག་«སྐོ་མཐུན་ཐའོ་ལིས་ལ་ཉིས་དང་དང་ཚོའི་པར་གྱི་མི་མཐུན་...
 པའི་རྒྱུར་» ཞེས་པའི་ཆེད་བརྒྱུད་ཅིག་སྤེལ་བ་ཡིན།

རྒྱུ་མཐུན་ཐའོ་ལིས་ལ་ཉིས་དང་དཔྱིས་ཀྱང་གི་སྐོ་མཐུན་གཞན་དག་འགའ་ཞིག་
 གིས་ཆེད་བརྒྱུད་དེར་ཏ་ཅང་མི་དགའ་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་ཚོས་སྐྱེད་ཡང་བརྒྱུད་མར་ཚོམ་
 ཡིག་ཁ་ཤས་སྤེལ་ནས་དང་ཚོར་རྒྱུན་འདོགས་བྱས་པ་དེད། རྒྱུ་ཚོས་དང་ཚོའི་ཚོམ་ཡིག་
 དེ་དག་“རྒྱུག་པར་ཁོ་དོན་མི་གསལ་བ་” དང་། “སྐོ་མཚོགས་ཀྱི་ལྷུགས་ཏ་ཅང་ཆེ་

བ་དང་སྤྱི་འགྲོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ།” “གནས་ཚུལ་དངོས་མཚོན་གྱི་ཐུབ་པ་” ① བཅས་
 སྤྱི་ལོ་དེ་དུས་ལ་དང་གཅིག ང་ཚོས་དབྱིས་ཏེ་ལིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་དབྱིས་གྲུང་གི་
 ལས་ཀ་རྣམས་“གསལ་ལོ་ཞིག་རྟོགས་མི་འདུག་” ② ཅེས་པ་དང་གཉིས། ང་ཚོའི་
 དབྱིས་གྲུང་ཐད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་“རྒྱ་བཟོས་གསལ་ལོ་ཞིག་དེད་” ③ ཅེས་པ་དང་གསུམ།
 ང་ཚོ་“ཡུང་ཅན་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་པ་དང་ཕྱོགས་རིས་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་དེད།
 གསར་བའི་ཐོ་རྒྱུད་ཐལ་དུ་གསལ་བ་རྣམས་འབྱེད་ཏེ་རང་གི་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་……
 འགོ་བས་ཐབས་ཕྱེད་ཀྱི་འདུག་” ④ ཅེས་པ་དང་བཞི་ཚོགས་བཤད་ཡོད་པ་དེད། རྒྱ་
 མཐུན་ཐལ་ལོ་ལ་དེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་བཙུགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མངོན་གསལ་གྱི་ཚུད་པ་སྤྱོད་
 མཐུན་ནས་རྒྱུག་གི་འདུག འོ་ན་དེ་ག་རང་བུས་ཚོགས་

ད་ལྟ་ཚུལ་ཡིག་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱ་མཐུན་ཐལ་ལོ་ལ་དེས་སོགས་ཀྱིས་ལོ་མང་……
 ལོའི་རིང་ལ་སྐལ་བའི་གཏམ་སྤྱིང་ནོར་འབྲུལ་ཅན་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དང་དགག་པ་སྐྱར་
 ལས་ཞིབ་པ་ཞིག་བརྒྱབ་སྟེ་ཁོ་ཚོས་སྐྱོན་འདོགས་རྒྱུན་མི་ཚད་པ་བུས་པ་དེའི་ལན་དུ་སྐལ་
 གྱི་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱ་མཐུན་ཐལ་ལོ་ལ་དེས་སོགས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ལན་འདི་མཐོང་རྗེས་
 ཁོ་ཚོས་སྐྱོད་ཚུལ་ག་འདྲ་ཞིག་འཛིན་ལྟ་གི་ཡིན། ཁོ་ཚོས་ད་དུང་ང་ཚོའི་ཚུལ་ཡིག་དེ་
 དག་“རྟལ་པར་མོ་དོན་མི་གསལ་བ་”ཞིག་དེད་ཅེས་ཤོད་མིན་དང་། ང་ཚོའི་ཚུལ་ཡིག་
 དེ་དག་“སྐོ་ཚོགས་གི་ལུགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་དང་སྤྱི་འགྲོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་” ཞིག་དེད་ཅེས་

① 1963 ལོའི་ཟླ་ 1 ཚེས་ 10 ཉིན་བསྐྱུན་པའི་དབྱིས་གྲུང་གི་«མཐུན་སྐྱིལ་ཚགས་
 པར་»ཐོག་འཁོད་པའི་ཐལ་ལོ་ལ་དེས་ཀྱི་ཚུལ་«རང་རེས་མོ་བསྐྱར་ཕྱེད་རྒྱ་
 དེ་དེའི་ཚད་དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་དུ་སྐབས་པ་ཞིག་ཕྱེད་དགོས་»ཞེས་པར་གསལ།

② 1963 ལོའི་ཟླ་ 1 ཚེས་ 16 ཉིན་བསྐྱུན་པའི་«མཐུན་སྐྱིལ་ཚགས་པར་»ཐོག་……
 འཁོད་པའི་ཡུལ་དབྱིས་ཅིས་ཡུང་གོའི་ཚུལ་«སྤྱི་དབང་གི་གནད་དོན་སྐོར་»
 ཞེས་པར་གསལ།

ལོད་མིན། ང་ཚོའི་ཚུལ་ཡིག་དེ་དག་“གནས་ཚུལ་དངོས་མཚན་མི་བུ་པ་”ཞིག་རེད་
ཅས་ཤོད་མིན། ང་ཚོས་དབྱིས་ཏེ་ལིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་དབྱིས་གྲུང་གི་ལས་ཀ་ནམས་
“གསལ་པོ་ཞིག་རྟོགས་མི་འདུག” ང་ཚོའི་དབྱིས་གྲུང་ཐད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ནི་“ལྷ་པོ་ཚས་
གསལ་པོ་ཞིག་རེད”ཅས་ཤོད་མིན། ང་ཚོ་“ལུང་ཙམ་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་པ་དང་
ཕྱོགས་རིས་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་རེད། གསར་བའི་ཐ་སྟེན་ཐལ་དུགས་པ་ནམས་འཕྱིར་
ཏེ་དང་གི་རྒྱབས་འཚུལ་རིང་ལུགས་འགོལས་ཐབས་ཕྱེད་ཀྱི་འདུག”ཅས་པ་ཤོད་མིན་...
བཙམ་ང་ཚོས་ལྷ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས་བཤད་ཚོག

མདོད་ན། དཔོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་མེ་བརྒྱུ་བཞོག་སར་མི་མེད་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་མར་
སྐར་མི་ཚོག་པ་དེ་ནི་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་གནས་ལུང་
དང་གཞག་མིན་པ་དེ་ལྷ་པུ་ཞིག་གནའ་རབས་ནས་ད་བར་དུ་མེད་པས་དང་དེ་གྲུང་ཁྲན་
དང་མི་བར་གྱི་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་དོན་དངོས་བརྟན་ནས་རྒྱ་མཚན་ཤོད་རྒྱུ་རི་རྒྱུད་ཚུལ་...
འཛིན་དགོས་པ་ལས། རྒྱུན་བདག་གིས་གཞོག་པོར་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ཚུལ་དེ་གཏན་ནས་
བརྒྱང་མི་ཚོག་པ་རྣམས་ཅི་དགོས། འཛིན་གྱིང་ཡོངས་ཀྱི་འཕྱོད་མེད་པ་དང་གྲུང་ཁྲན་
དང་མི་ནམས་ངོས་བར་དུ་མཐུན་སྦྲིལ་ཕྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་མོ་སི་ཁོའི་བསྐྱབས་གཏམ་
དང་མོ་སི་ཁོའི་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་མང་གཞི་དང་། དོན་དངོས་བརྟན་ནས་རྒྱ་མཚན་
ཤོད་རྒྱུ་འི་མང་གཞི། འདྲ་མཉམ་གྱིས་གོས་མོལ་དང་པར་འགྲོ་རྒྱུར་འོང་ཡོད་པའི་
མང་གཞི། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་མང་གཞི་བཙས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མ་གཏོགས་
མཐུན་སྦྲིལ་ཕྱེད་མི་བུལ། གལ་དེ་རྒྱུན་བདག་གིས་གཞོག་པོར་ནམས་ལ་ཕྱོགས་རྣོན་དུགས་
བརྟན་བཤོད་པ་བཤད་ཞིང་། ཁ་ནས་“མཐུན་སྦྲིལ་དང་མཐུན་སྦྲིལ་”ཞེས་མ་ཁི་
འདྲིན་འདྲིན་རང་བྱས་ན་དེ་ནི་དོན་དམ་དུ་“ཁ་བལ་དང་ཁ་བལ་”ཞེས་མ་ཁི་འདྲིན་འདྲིན་
ཕྱེད་པ་དང་ཡིན། རྒྱལ་རྒྱུའི་འཕྱོད་མེད་གལ་རིམ་གྱིས་ཁ་བལ་རིང་ལུགས་དེ་ལྷ་པུ་
ཞིག་དང་ལེན་ཕྱེད་མི་བུལ། ང་ཚོར་དགོས་རྒྱུ་དེ་མཐུན་སྦྲིལ་ཡིན་པས་མི་རྣུང་གས་
གིག་གིས་ཁ་བལ་དུ་གཏོང་ཅིས་ཕྱེད་པ་དེ་གཏན་ནས་ཕྱེད་དུ་འཇུག་གི་མིན།

གཉེས་པ། ད་རིམ་གྱི་ཀྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གྲང་ཁྱབ་
 ཏང་མི་བར་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་དེའི་རང་
 བཞིན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྐོར།

དེང་རབས་ཀྱི་བཙོ་བཙོས་རིང་ལུགས་པས་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་པར་...
 ཚོད་ཁྱོད་སྐོང་བར་བརྟེན་མིག་སྤར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲང་ཁྱབ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་དུ་
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། ཚུ་བའི་ལམ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན། སྤྱིད་
 རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱལ་བཞིན་པར་ཡོད། ཚོད་པ་
 དེ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་དང་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལས་
 དོན་རིལ་པོ་རྒྱལ་པམ་གང་ཡོང་གི་རྒྱལ་ལས་ས་ཞིག་དང་། མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
 བདུན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་ལས་ས་ཞིག་ཡིན།

ཚོད་པ་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་བསམ་བཤི་ལྟམས་རྒྱན་དེ་མཐར་གཏུགས་ན་གཅིག་ནི་...
 འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་དངོས་ཀྱི་བསམ་བཤི་ལྟམས་རྒྱན་ཏེ་གསར་བཅའི་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བཤི་ལྟམས་རྒྱན་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་ནི་བཙོ་བའི་དཔུང་སྤྱི་བཙོ་
 གཡོ་འཛུལ་བྱས་པའི་འཕྱོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་བསམ་བཤི་ལྟམས་རྒྱན་ཏེ་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་
 རིང་ལུགས་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་པའི་བསམ་བཤི་ལྟམས་རྒྱན་ཡིན། འཛམ་གླིང་ཐོག་བཙོ་
 པའི་ལས་འགུལ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་འཕྱོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱིས་གང་སྤར་བསམ་བཤི་ཐོག་
 ནས་བཙོ་བའི་གྲུལ་རིམ་ལ་བསྐྱེད་སྐྱོན་གཏོང་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་བཙོ་བའི་ལས་འགུལ་དེ་
 འཕྱོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་ཚུ་བའི་ཁེ་པས་ལ་བརྒྱན་ཐབས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་
 དམངས་ཀྱི་གསར་བཅའི་འཐབ་ཚོད་ལུགས་རྒྱང་དུ་གཏོང་ཐབས། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་
 དམངས་རྣམས་ལམ་ནོར་དུ་འཕྱིད་ཐབས་བཅས་བྱེད་རྒྱུའི་དེ་ངན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གོང་

གསལ་དམིགས་ཕུལ་དེ་དག་འབྲུབ་ཆེད་འཕྲོད་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་པའི་ལྷབས་རྒྱན་...
 དེ་སྐབས་འགར་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོན་ཐབས་དང་། སྐབས་འགར་
 རྣམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོན་ཐབས་ཤེད་ཅིང་། ཡང་སྐབས་འགར་གཡས་
 གྱི་རྣམ་པར་བརྟེན་ནས་མཚོན་ཐབས་དང་། སྐབས་འགར་“གཡོན་”གྱི་རྣམ་པར་བརྟེན་
 རས་མཚོན་ཐབས་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་རིམ་པོ་དེ་ནི་གཡས་ནས་ཡོང་བའམ། “གཡོན་”ནས་ཡོང་བའི་འཕྲོད་ལྡན་གྲལ་
 རིམ་གྱི་བསམ་པའི་ལྷབས་རྒྱན་དང་འབྲུབ་ཚུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤིག་དང་ཡིན། མར་ཁེ་
 སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་འཕེལ་བའི་ལས་འགན་ནི་མར་ཁེ་སེ་དང་། ཨོན་ཀེ་སེ། ལེ་ཉིན། སེ་
 ད་ལིན་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྟར་འཕྲོད་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་པའི་ལྷབས་རྒྱན་འདྲ་མིན་
 ལྡོ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཚུངས་ལས་གཡོལ་ཐབས་མ་བྱས་པར་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། ཚུ་བའི་ལམ་སྟོན་གསུང་གི་གནད་དོན། སྤོང་
 རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་བཅས་ཐད་ཀྱི་ཁོ་ཚོའི་ཚུར་ཚོལ་དུལ་དུ་བཞགས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་སྐོ་
 རས་འཕྲོད་མེད་གྲལ་རིམ་དང་། གཉམ་གཞི་ཚུངས་མཁུ་མི་དམངས། གཉམ་
 གཞི་ཚུངས་མཁུ་མི་རིགས་བཅས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དོན་གཉེན་ཤེད་རྒྱུའི་འབྲུབ་ཚུངས་ཀྱི་འགོ་.....
 ལམ་རྟོན་རྒྱ་དེ་རེད།

མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་དེ་བཙོ་བའི་ལས་འགུལ་ནང་གི་དབང་རྒྱུར་གོ་གནས་སུ་
 ལྷབས་པ་ནས་བཟུང་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་པས་བཙོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་དང་།
 སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་པར་འབྲུབ་ཚུངས་ཆེན་པོ་ཐངས་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་ནང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་རྐྱེད་ཆེ་སྟོན་ཀྱི་ཚུངས་པ་ཆེན་པོ་ཐངས་གཉིས་བརྒྱུ་ཡོད།
 ད་ལྟ་ཚུངས་པ་ཆེན་པོ་ཐངས་གསུམ་པ་རྒྱལ་བཞིན་པ་ཡིན། ཐངས་དང་པོ་ནི་ལེ་ཉིན་
 གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་གཉིས་པའི་ཁོ་ཚོ་ཅིས་དང་། པོ་ཨོན་སེ་ཐན་སྟོགས་བཙོ་བཅོས་རིང་ལུགས་
 པ་དང་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་ཚུངས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་།
 ཚུངས་པ་ཐངས་དེ་བརྒྱུ་བ་དེས་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་དེ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རིམ་.....

གསར་པ་ཞིག་སྟེ་བཅན་ཀྱི་ལ་རིང་ལུགས་དང་འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བའི་རིམ་
 རབས་སུ་མར་ཁེ་སེའི་རིང་ལུགས་འཕེལ་ཀྱིས་ཀྱི་དུས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་དུ་སྐབས་པ་
 རེད། དེ་ནི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་ཡིན། ཐངས་གཉིས་པ་ནི་སི་ཏ་
 ལིན་གྱིས་གཙོ་བོ་བཞུགས་ལེན་གྱི་གྲུང་ཁྱེད་དང་མི་དང་ཀུལ་སྤྱི་ལྷན་ཁྱེད་དང་མིས་ལྷན་
 ལུང་ཚེ་ཅིས་དང་ལུང་ཏ་ལིན་སོགས་“གཡོན”ལྷན་ཉིན་ཁར་མི་འཛུགས་པའི་རིང་
 ལུགས་པ་དང་གཡས་ལྷན་སྐབས་འཛུགས་རིང་ལུགས་པ་ནམས་ལ་ཚོད་པ་ཆེན་པོ་བཀུ་བ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚོད་པ་ཐངས་དེ་བཀུ་བ་དེས་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་སྤྱང་སྤྱོད་དང་། ལེ་
 ཉིན་གྱིས་འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བའི་དང་། འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་དབང་
 མེད་འཛིན། གཉམ་གཞན་ཚུང་མཁའ་མི་རིགས་ཀྱི་གསར་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་འཛུགས་སྐྱོན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཐབས་ཁུ་ས་
 ནམས་ཀྱིས་བཤད་ལུང་པ་རེད། ཚོད་པ་ཐངས་དེ་དང་སྐྱེལ་དེ་དང་ཚོ་གྲུང་གི་གྲུང་
 ཁྱེད་དང་གི་ནང་དུ་སྐོར་མཐུན་མའོ་ཙེ་དུང་གིས་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་
 ལུང་བཤད་དོན་དེ་གྲུང་གོ་བོ་གསར་བའི་ལག་ལེན་དོན་དང་ཟུང་འབྲེལ་དམ་ཟབ་ལྟེད་
 ཆེད་དུས་ལུང་རིང་ཅམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་“གཡོན”ལྷན་ཉིན་ཁར་མི་འཛུགས་པའི་རིང་ལུང་
 པ་དང་གཡས་ལྷན་སྐབས་འཛུགས་རིང་ལུགས་པར་ཚོད་པ་དྲག་པོ་ཞིག་བཀུ་བ་ཡོད།

ད་ལྟ་ལུང་བའི་ཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཐངས་གསུམ་པ་འདི་ནི་དང་ཐོག་ནན་སི་ལ་སྤྱི་
 ཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཁག་གིས་མངོན་གསལ་དུ་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་དང་ཀུལ་འགལ་
 ལུས་པ་ལས་ལུང་བཞིག་ཡིན།

ཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཁག་དེ་སྐོར་ཞིག་ནས་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཕྱིན་
 པ་རེད། 1956 ལོའི་དགུན་ཁ་ཐོའི་ལྷན་ཚོགས་ཁག་གིས་བཅན་ཀྱི་ལ་རིང་ལུགས་པས་
 ལུང་ལེན་ལ་དོ་སྐོལ་དང་། གྲུང་ཁྱེད་དང་ལ་དོ་སྐོལ་གྱི་ཐ་སྐབས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཤད་
 ལྷན་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ལ་དོ་སྐོལ་ལྟེད་ལས་ཀྱི་འོལ་
 བསྐྱེད་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཅན་ཀྱི་ལ་རིང་ལུགས་པའི་སྐོར་གསོམ་གྱི་གཞོགས་

འདིགས་པུས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀྲུལ་ཁབ་ནང་དུ་ཅ་ཚོགས་གི་བྱ་བ་བྱས་པ་རེད།
 ཁོ་ཚོའི་བྲིལ་བརྒྱུགས་དང་གཏོར་བཤེགས་གི་བྱ་བ་དེ་ལྷན་ལ་ལྷིས་ཀྱི་གསར་བརྗེས་དོ་་་་
 ལོག་ཤེད་པའི་ཟིང་འབྲུག་གི་དུས་འགྲུར་སྐབས་ཡང་ཅེར་སྤྱོད་པ་བ་རེད། སྐབས་དེར་
 ཐོའི་ཕྱོད་ལོས་ཡུལ་ལ་ས་ཚར་མིང་ངན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཏམ་སྟེང་ཞིག་སྤེལ་བ་་་
 རེད། ཐོའི་ཕྱོད་ལོས་ཚོགས་ཁག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འདི་ཡིད་དུ་མི་
 རོང་བ་ཞིག་བརྗོད་གང་ཕྱབ་བྱས་ཤིང་། ལྷན་ལ་ལྷིས་ལ་“ངེས་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 ལམ་ལུགས་ཅ་བ་ནས་བརྒྱུར་བཅོས་ཤེད་དགོས་” ① ཞེས་བཤད་པར་མ་ཟད། ལྷན་ལ་
 ལྷིས་ཀྱི་ཚོམ་མཐུན་ནམས་ཀྱིས་“གུང་ཁྲན་དང་སྤྱི་བཟོ་ཤེད་ཀྱི་ཐད་ལ་ངལ་བ་འབྱས་”
 མེད་ཀྱི་འབད་བཅོལ་ཤེད་ཀྱི་མེད་” ② ཟུམ་པ་ཞིག་བྱས་ཡོད། ཀྲུལ་ཁབ་ཁག་གི་གུང་
 ཁྲན་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐོའི་ཕྱོད་ལོས་ཚོགས་ཁག་གི་དོ་ལོག་གི་དང་བཞིན་ལྷན་པའི་ཚུར་ཚོལ་
 དེར་དབུ་ཅོད་ནན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད། 1956 ལོའི་ཟླ་ 4 པར་ང་ཚོས་«འབྱོར་མེད་
 གལ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་དབང་སྤྱི་འཛིན་ཤེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་ལུང་སྐོར་བཤད་བ་»
 ཞེས་པའི་ཆེད་ཚུལ་ཞིག་སྤེལ་ཞིང་། ཐོའི་ཕྱོད་ལོས་ཚོགས་ཁག་གི་ཐོངས་དེའི་ཚུར་ཚོལ་
 དེར་དམིགས་དེ་ང་ཚོས་ 1956 ལོའི་ཟླ་ 12 པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་སྤྱི་ཡང་«འབྱོར་མེད་
 གལ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་དབང་སྤྱི་འཛིན་ཤེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་ལུང་སྐོར་ཡང་བརྒྱུར་
 བཤད་བ་» ཞེས་པའི་ཆེད་ཚུལ་སྤེལ་བ་ཡིན། 1957 ལོའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 ཀྲུལ་ཁབ་ཁག་གི་གུང་ཁྲན་དང་དང་བརྗོད་པའི་དང་གི་སྐྱེ་ཆབ་ཤོས་ཚོགས་ཐོག་མོ་སི་ཁོའི་
 བརྒྱུགས་གཏམ་སྟེང་གྲགས་ཅན་དེར་སྐོས་འཆམས་བྱས་ཤིང་། བརྒྱུགས་གཏམ་དེའི་ནང་
 དུ་མིག་སྤེལ་གྱི་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལས་འགུལ་གྱི་ཉེན་ཁ་གཙོ་བོ་ནི་བརྗོད་བཅོས་་་

① 1956 ལོའི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 8 ཉིན་བརྒྱུན་པའི་ནན་སི་ལ་རྒྱུའི་«འབྱོར་མེད་ཚོགས་
 པར་» ཐོག་འཁོད་པའི་ཁ་དོར་གྱིས་ནན་སི་ལ་རྒྱུའི་ཀྲུལ་ཕན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཀྲུལ་
 འབད་པ་དབྱིས་དུའི་སྐོས་ཚོགས་ཐོག་བཤད་པའི་གཏམ་བཤད་ལ་གཟིགས།

རིང་ལུགས་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོར་བརྟན་ཐོག་ དེང་རབས་ཀྱི་བོལ་བཅོས་རིང་ལུགས་
 པས་“མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྐབས་ཆེན་འདིར་རྒྱུར་པ་འདིའང་”
 ལྷུ་ལི་དེ་ངན་བཅངས་ནས་དེ་ནི་‘དུས་ལས་ལོལ་ཟིན་པ་ཞིག་དེད’ ཅེས་བཤད་ཅིང་མིག་
 ལུང་གི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་...
 པ་” ① དེར་ཁ་རྟུང་བཤད་ཡོད། ཐིའི་ཐུའོ་ཚོགས་ཁག་གིས་བརྒྱགས་གཏམ་དེའི་ཐོག་
 མིང་རྟགས་འགོད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས་པར་མ་ཟད། 1958 ལོར་བོལ་བཅོས་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་ཚེ་འཛིན་འཁུལ་མེད་ཅིག་སྤེལ་དེ་མོ་སི་ཁོའི་བརྒྱགས་གཏམ་གྱི་ཁ་གཏང་དུ་ལངས་པར་
 བརྟན་རྒྱལ་སྤྱིའི་གུང་སྐུན་དང་མི་ཚང་མས་ཚེ་འཛིན་དེར་དགག་པ་བརྒྱབ་ཡོད། འོན་
 །ཀྱང་དེའི་རྗེས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ 1959 ལོ་ནས་བཟུང་གུང་སྐུན་དང་འགའ་ཞིག་གི་
 འཕྲོ་སྤོང་པས་རང་གིས་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་ཡིད་མཐུན་བྱས་པའི་ཐུན་ཚོང་གི་ཕྱོགས་.....
 མཐུན་དང་རྒྱབ་འགལ་བྱས་དེ་ཐིའི་ཐུའོ་ཡི་ཤོད་རླུང་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ཆ་.....
 མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཡོད་པ་དེད། དེའི་རྗེས་སུ་མི་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཚོད་འཛིན་
 མི་ཐུབ་པ་ཉིན་དེ་ལས་ཉིན་དེ་ལོད་དུ་བྱིན་པ་དང་། ཁོ་ཚོའི་རྒྱུད་ཆ་ནམས་ཉིན་དེ་ལས་
 ཉིན་དེ་ཐིའི་ཐུའོ་དང་འདྲ་དུ་བྱིན་པར་མ་ཟད། མོ་མོ་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པར་
 བརྟན་རྒྱན་སྤྲོས་གང་ཐུབ་བྱས་པ་དེད། ཁོ་ཚོས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བརྟོན་ཅེ་དེ་མར་
 ཁོ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་རྒྱན་འཁྲུངས་དང་མོ་སི་ཁོའི་བརྒྱགས་གཏམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་ཚེ་
 རོན་རྒྱུན་འཁྲུངས་ཤེད་མཁན་སྐུན་ལྷུང་དང་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུད་ཐོག་སྐུན་ལྷུང་
 དང་དེ་དག་ལ་འཛམས་མེད་ཀྱི་རྗེ་ནས་སྐྱོན་འདོགས་བྱས་པ་དེད། 1960 ལོའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཁག་གི་གུང་སྐུན་དང་དང་བོལ་བཅོས་པའི་དང་གི་རྒྱ་ཚབ་ཕྱོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སྐུན་ལྷུང་དང་.....

① མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གིས་ 1960 ལོར་བརྒྱན་པའི་«གུང་སྐུན་དང་དང་བོལ་
 པའི་དང་གི་མོ་སི་ཁོའི་ཕྱོགས་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱགས་གཏམ་» ཞེས་པའི་ཤོག་ལྗང་ 11
 པར་འཁོད་ཡོད།

བར་ཡུང་པའི་མི་མཐུན་པའི་གནད་དོན་མང་པོའི་སྐོར་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྐོར་ནས་སྐོས་སྐོས་
བྱས་ཏེ་སྐོས་མཐུན་ཡུང་བ་རེད། ཐངས་ཏེའི་སྐོས་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་བའི་མོ་སེ་ཁོ་འི་

གསལ་བསྐྱེད་མཚམས་ནང་དུ་ནན་སེ་ལེ་སྤྱི་ལུང་ཁྲུང་རིང་ལུགས་པའི་མནའ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་
འགོ་ཁྲིད་པས་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་མོག་བྱས་པ་དེར་ཁྲུང་ནན་པོ་ཞིག་

བཤང་ཡོད། ཐངས་ཏེའི་སྐོས་ཚོགས་ཐོག་སྤྱན་རླུང་དང་བར་སྐོས་མཐུན་ཡུང་བ་དེར་
ང་ཚོ་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡུང་བར་མ་ཟེད། ང་ཚོས་དང་གི་བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་ཐོག་

སྐོས་མཐུན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་སྲུང་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ནན་ཏན་བྱས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་མི་རིང་
བར་སྤྱན་རླུང་དང་འགའ་ཞིག་གི་འགོ་ཁྲིད་པས་སྲུང་ཡང་དང་གིས་མིང་རྟགས་པགོད་དེ་

ཡིད་མཐུན་བྱས་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྐོས་མཐུན་དང་རྒྱལ་འགའ་བྱས་ཏེ་དང་གི་དང་གི་འཐུས་
མིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་སྤྱན་རླུང་དང་གཞན་དག་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་སྐྱོན་འདྲིམས་བྱས་པར་

བརྟེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལུང་ཁྲུང་རིང་ལུགས་ལས་འགྲུལ་གྱི་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་པོའི་མདུན་དུ་
མངོན་གསལ་དུ་སྐོན་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་སྤྱོད་པའི་གཅིག་ནས་སྤྱན་རླུང་དང་ལ་སྐྱོན་འདྲིམས་

བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་གཅིག་ནས་ཐོའི་ཐུང་ཚོགས་ཁག་ལ་མི་བརྟོད་ཀྱི་བརྟོད་བྱས་ཏེ་
ཐོའི་ཐུང་ཚོགས་ཁག་དང་ངན་བ་ལྷུ་འདྲེས་བྱེད་ཀྱི་ལེ་མས་ཐག་བཅད་པ་རེད།

དུས་འགྲུང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེང་དབས་ཀྱི་བརྗོད་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
བསམ་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དེ་ནི་ཆ་རྒྱུན་གསར་པའི་འོག་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་

ལས་ཡུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ར་གསལ་པོར་འཕྲོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་དེང་དབས་ཀྱི་
བརྗོད་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དང་བཞེད་ལྟར་པ་ཞིག་ཡིན་

རྒྱལ་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་པས་དེང་དབས་ཀྱི་བརྗོད་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་དང་
ཚོད་པ་རྒྱལ་རྒྱུ་འདི་འདྲ་སྐོན་ཆད་ལྷུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞི་ཁྲོན་ལྟར་པའི་ཚོད་པ་ཞིག་དུ་

འགྲུང་དེས་ཡིན།

མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་པས་བརྗོད་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་དང་སྐབས་འཚོལ་
རིང་ལུགས་པར་ཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཐངས་དང་པོ་བརྒྱལ་བ་དེས་ལྟ་བུ་ཆེན་ལྷོ་བ་བཅུ་པའི་